



Zinscenené konkurzy:
Buď niekomu na trhu
zavádzate, alebo ide
po vašom majetku

Z konkurzov nebezpečné divadlo

Na supov biznisu platí ostražitosť a slušnosť voči dodávateľom

Ivan Haluza / haluza@trend.sk

Podnikateľ si ide v piatok večer s manželkou oddýchnuť do wellnessu a potom na večeru. V práci si za týždeň svoje odviezol a chce zrelaxovať. Pri odchode však jeho platobná karta nereaguje a on je rád, že aspoň manželka má hotovosť. Ešte predtým, ako stihne zavolať na call centrum svojej banky, volá mu lízingovka, že ešte cez víkend si príde z firemného areálu zobrať prenajaté autá. Vzápätí sa mu ozývajú z banky. Nie však radový pracovník call centra, ale manažér, ktorý chce riešiť okamžité splatenie firemných úverov. Podnikateľ nechápe. Veď firma mu ide a nikto ho za neplatičstvo až do tohto večera nenaháňal.

Celí pokusu o zinscenený konkurz, voči ktorému však existuje prevencia. Alebo ak už naozaj horí, prácnejšie sa dá napadnutá firma zachrániť aspoň na súdoch.

Debata po facke

„Útoky cez zinscenené konkurzy sú, bohužiaľ, tiež súčasťou biznisu. Stretli sme sa s prípadmi klientov, ktorí doslova z večera do rána museli zachraňovať firemné autá či

stroje vo fabrike,“ hovorí partner advokátskej kancelárie Soukeník-Štrpka Peter Štrpka. Buď niekomu na trhu zavádzajú, alebo chce niekto získať ich majetok úskokom. „Existujú aj skupiny, ktoré sa špecializujú na kradnutie firmiem cez zinscenené konkurzy. Najskôr ich cez postúpené pohľadávky privedú do problémov a potom ich majetkovo ovládnu,“ pokračuje P. Štrpka.

Tieto supy biznisu podľa neho zneužívajú medzery v legislatíve pre konkurzy a reštrukturalizácie. Hlavne to, že po ich návrhu na vyhlásenie konkurzu môže súd voči atakovanej firme vydať uznesenie o začatí konkurzného konania bez toho, aby sa spoločnosť mohla vyjadriť k objektívnosti návrhu útočníka. Takéto uznesenie ešte nie je potvrdením spustenia samotného konkurzu. Hovorí len o tom, že sudca začne preverovať, aká je platobná morálka a finančná kondícia atakovanej firmy. Okolo nej však už po zverejnení uznesenia začínajú krúžiť všetci jej nervózni veritelia.

„Útočníci často zneužívajú to, že laická verejnosť nerozlišuje medzi uznesením o začatí konkurzného konania a uznesením o samot-

nom vyhlásení konkurzu. A často to nerozlišujú ani banky a lízingovky, aj keď ich tlak je pre atakované firmy najnebezpečnejší,“ hovorí P. Štrpka.

Špión v banke

Samotné banky a lízingovky by podľa neho mohli mať na klientov, voči ktorým začali súdy konkurzné konania, miernejší meter, pretože nie ojedinele boli na útok zneužití aj ony samy. „V praxi sme sa stretli s prípadom klienta, ktorý mal byť cieľom útoku konkurenta zinsceneným konkurzom potom, čo útočník najskôr získal dôverné informácie o jeho veriteľoch z jeho úverujúcej banky a potom od nich odkupoval pohľadávky,“ upozorňuje P. Štrpka. Vedenie banky do tejto nekalosti zainteresované nebolo. „Naše zistenia smerovali k tomu, že útočiaci konkurent si informácie zaopatril od radového pracovníka banky, ktorý k nim mal prístup,“ pokračuje P. Štrpka.

Peňažné ústavy vedia o úverovaných podnikateľoch množstvo informácií. Nielen o veriteľoch a ich pohľadávkach, ale aj tie menej oficiálne veci. Napríklad o optimalizácii úč-

Podnikanie

Podvodné konkurzy

tovnictva firmy a následne o jej ozajstnej výkonnosti a potenciáli.

Absolútne nepriestrelné dôkazy, ktoré by jednoznačne hovorili o úniku bankových informácií, kancelária P. Štrpku v danom prípade nezískala. To, že k nemu zrejme naozaj prišlo, naznačuje fakt, že tvrdý konkurent s tlakom na atakovaného klienta kancelárie skončil hneď potom, čo na verejnosť prenikli správy o možnom úniku informácií z banky. „Protistrana potom predala nášmu klientovi späť všetky pohľadávky voči nemu, ktoré si kúpila na plánovaný útok od jeho veriteľa,“ hovorí P. Štrpka. Postup útočníkov býva zvyčajne taký, že potom, čo sa z bank dozvedia o obchodných partneroch atakovaného podniku, snažia sa medzi nimi nájsť takých, ktorí sú ochotní predať im svoje pohľadávky.

V rukách dlhoročného obchodného partnera danej firmy boli len bežnými pohľadávkami, najmä ak mal vyskúšané, že k ich zaplaceniu príde vždy v rozumnom čase. Ale v rukách útočníka sú nebezpečnou zbraňou, s ktorou na súde môže iniciovať začatie konkurzného konania.

Sledovať a dokazovať

Riziko zinscenených konkurzov voči zdravým firmám by sa malo riešiť zlepšením platnej legislatívy. „To, že podnik, voči ktorému bol podaný návrh na vyhlásenie konkurzu, nie je sudom vyzvaný na vyjadrenie, je potrebné zmeniť,“ zdôrazňuje P. Štrpka. Uvedomuje si, že oponenti môžu argumentovať tým, že ak súd rieši ozajstného neplatiča, nemal by dostať veľa času na obštrukcie. Podľa neho treba zaviesť nejaký rozumný medzistupeň.

Ako vraví, pri terajšej legislatíve je najlepšou prevenciou voči pokusom o zinscenené konkurzy to, ak si každý podnikateľ na súde

sleduje návrhy na konkurzy. Ak tam takýto návrh voči sebe nájde, mal by následne konať podľa kvality prihlásenej pohľadávky. Ak je naozaj oprávnená, mal by ju okamžite zaplatiť, aby sa vyhol ďalším rozhodnutiam súdu.

No ak je súdu predložený návrh podopretý neopodstatnenou pohľadávkou, mal by to atakovaný podnikateľ súdu čo najrýchlejšie dokázať. „Súd treba presvedčiť jasnými dôkazmi, že pohľadávka nie je oprávnená. A tiež, že celý útok je neopodstatnený, pretože napadnutá firma je finančne zdravá a svojím obchodným partnerom riadne platí,“ hovorí manažér oddelenia forenzných služieb KPMG Slovensko Viliam Kačeriak.

P. Štrpka ho dopĺňa, že takéto dokazovanie pred sudom trvá najmenej mesiac. „Treba hneď komunikovať so svojou bankou a obchodnými partnermi, že možno bude podnik čeliť pokusu o vyhlásenie konkurzu. A treba ich aj upokojiť, že je to všetko špekulatívne a na súde sa to vyrieši,“ pokračuje P. Štrpka.

V. Kačeriak si spomína na prípad zahraničného investora, ktorý na Slovensku kúpil od štátu v reprivatizácii podnik, no po čase musel odrážať útok bývalých slovenských privatizérov. Tých, ktorým podnik predtým vlada odňala. „Útok sa odohral tak, že bývalí privatizéri vytiahli staršiu pohľadávku, rozdelili ju na dve firmy, a tak sa snažili vyvolať konkurz,“ opisuje V. Kačeriak. Zahraničný investor sa ubránil, lebo súdu dokázal, že jeho slovenská dcéra nie je reálne zadlženou firmou. A to, s čím prišli bývalí privatizéri, je len sporná pohľadávka.

P. Štrpka tiež upozorňuje, že postihnuteľní sú aj scenáristi podvodných konkurzov. „V prípadoch, ak bolo konkurzné konanie iniciované bezdôvodne a dlžník osvedčí svoju platobnú schopnosť, tak jemu následne útočník zod-

povedá za škodu, ktorú mu tým spôsobil,“ dodáva P. Štrpka.

Z mŕtvoly aktívum

Režiséri zinscenených konkurzov však nepochádzajú len z nepravdivého okolia napadnutej firmy. Niekedy sa nachádzajú priamo v jej vnútri. Cieľom môže byť aj to, že ak už im firma padá pod rukami a treba ju dať do konkurzu, aspoň sa pokúsia niečo vysekať z jej uhasínajúceho torza. Napríklad aj od obchodného partnera či od štátu. S konštrukciou, že firma si za krach nemôže sama, ale spôsobil to niekto zvonku.

Podľa V. Kačeriaka je príkladom toho aj spor slovenskej vlády s jedným západoeurópskym investorom, ktorý štát žaloval o náhradu škody za to, že jeho tunajšiu strojársku dcérsku firmu neochránil pred konkurznou mafiou. „Štát sa voči tomuto útoku ubránil. Na súde dokázal, že v skutočnosti na podnik nikto nezaútočil a oni ho sami dostali do finančných problémov,“ hovorí V. Kačeriak. Účinnou obranou v takýchto sporoch je vždy súdu preukázať, že skrachovaná firma má problémy sama a nikto zvonku za ne nemôže. „Dôsledné preskúmanie finančného zdravia úpadcu môže zvrátiť celý spor,“ dopĺňa.

V. Kačeriak tiež upozorňuje na spor, v ktorom menšia slovenská lokálna firma žaluje za svoj krach nadnárodnú skupinu. Najmä preto, že s ňou nepokračovala v snahe o ziskanie jednej štátnej stavebnej zákazky. Slováci argumentujú, že práve odskočenie zahraničného partnera zo spoločného zámeru vyvolalo pád ich firmy. Nadnárodný hráč sa bráni tým, že z tendra odišiel ešte v jeho úvodných fázach, keď ešte žiadne konkrétne ponuky neboli predložené. A že medzi oboma partnermi boli len nezáväzná dohody. © TREND